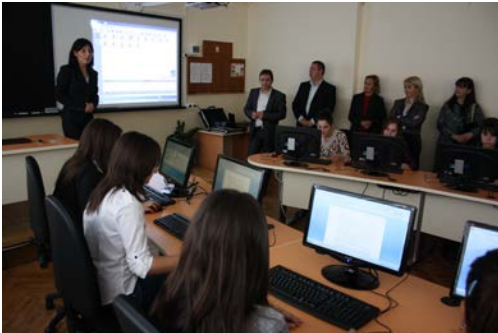

ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА НА ОБЩИНА СТРАЖИЦА 2014 - 2016г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЩИНАТА.....	3
1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
2. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА ПРЕД МЛАДЕЖТА.....	3
II. ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩИНСКАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА. МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ.....	12
1. ПРИОРИТЕТ – НАСЪРЧАВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ И КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА.....	12
2. ПРИОРИТЕТ – ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА ДО ИНФОРМАЦИЯ И КАЧЕСТВЕНИ УСЛУГИ.....	15
3. ПРИОРИТЕТ – НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗДРАВΟΣЛОВНИЯ НАЧИН НА ЖИВОТ.....	18
4. ПРИОРИТЕТ – ПРЕВЕНЦИЯ НА СОЦИАЛНОТО ИЗКЛЮЧВАНЕ НА МЛАДИ ХОРА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ.....	19
5. ПРИОРИТЕТ – РАЗВИТИЕ НА МЛАДЕЖКО ДОБРОВОЛЧЕСТВО.....	20
6. ПРИОРИТЕТ – ПОВИШАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКАТА АКТИВНОСТ.....	21
7. ПРИОРИТЕТ – РАЗВИТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В СЕЛАТА.....	23
8. ПРИОРИТЕТ – РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУКУЛТУРНИЯ И МЕЖДУНАРОДНИЯ ДИАЛОГ.....	24
9. ПРИОРИТЕТ – ПОВИШАВАНЕ НА РОЛЯТА НА МЛАДИТЕ ХОРА В ПРЕВЕНЦИЯТА НА МЛАДЕЖТА.....	25
III. ДЕЙНОСТИ.....	26
IV ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ.....	26
V. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА.....	26
VI. РЕД И НАЧИН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА.....	27

I. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЩИНАТА

1. Въведение

Разработването на общинския план за младежта е в изпълнение на Закона за младежта обнародван в Държавен вестник бр. 31 от 20 април 2012г. Съгласно чл. 15, ал. 5 от него Кметовете на общини изпълняват общински планове и програми за младежта. Съгласно чл.16 от същия закон общинският план за младежта се приема от общинския съвет по предложение на кмета на общината.

Настоящият план е разработен в изпълнение и в съответствие с Националната стратегия за младежта 2010-2020г. и Националната програма за младежта 2011-2015г.

Планът е ориентиран към младите хора на възраст от 15 до 29 години, съгласно международните и европейски стандарти за работа с младежта.

2. Анализ на предизвикателствата пред младежта в общината

2.1. Демографски процеси при младите хора

По данни на Главна Дирекция „Гражданска Регистрация и Административно Обслужване”, населението, живеещо на територията на Община Стражица по настоящ адрес към 31.12.2013 г. е 14 498 души, а младежите във възрастовата група 15 - 29 години са 3052 бр. За сравнение през 2004 година населението е 15 837 души, а младежите са 3130. За десет години населението на общината е намаляло с 8,5%, а младежите в тази възрастова група през 2013г. са с 2,5% по-малко от 2004г. Статистическите данни показват трайна тенденция на намаляване на населението на общината в резултат от отрицателния естествен прираст и миграцията.

Население на Община Стражица към 31 декември по възраст и години

Възрасто ви групи	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	общо	общо	общо	общо	общо	общо	общо	общо	общо	общо
Общо	15 837	15 723	15 396	15 214	14 972	14 742	14 467	14 294	14 609	14 498
0	181	183	129	173	130	158	145	178	157	133
1 - 4	751	758	743	680	678	635	595	658	641	657
5 - 9	862	865	888	920	929	915	919	880	857	830
10 - 14	1 039	993	916	870	850	833	828	863	906	893
15 - 19	1 092	1 154	1 142	1 102	1 053	1 007	936	885	863	997
20 - 24	965	902	928	981	1 005	1 006	1 047	1024	1015	1043
25 - 29	1 073	1 068	1 030	959	922	890	862	1024	1030	1 031
30 - 34	1 050	1 032	996	1 006	1 022	1 027	984	1077	1039	1101
35 - 39	908	946	996	1 013	977	992	975	1066	1077	1058
40 - 44	850	859	834	817	835	860	892	1043	1081	891
45 - 49	929	897	871	888	845	800	803	864	863	873
50 - 54	975	946	934	891	910	886	843	709	896	935
55 - 59	1 009	1 022	978	989	938	907	888	921	906	908
60 - 64	938	916	943	912	922	934	959	881	908	612
65 - 69	816	835	806	834	806	808	801	739	744	780
70 - 74	932	887	829	755	733	687	671	526	590	615
75 - 79	700	689	652	670	693	692	638	463	451	466
80 - 84	546	546	510	474	436	425	410	272	324	368
85 - 89	160	181	226	246	253	227	223	161	183	207
90 - 94	56	38	32	24	28	44	42	49	67	89
95 - 99	5	4	11	8	7	9	6	11	11	11

100	-	2	2	2	1	2	2	-	-	-
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Таблица 1: Население на община Стражица

Неблагоприятното съотношение между населението в под трудоспособна възраст, в трудоспособна и над трудоспособна възраст не гарантира нормалното възпроизводство.

2.2. Образователна структура при младите хора и достъп до образование

Услугите в сферата на образованието, на територията на община Стражица по данни на Общинска Дирекция «Икономически и хуманитарни дейности» се предоставят от осем училища, четири детски градини и Общински детски комплекс.

Списък на училищата, детските градини и обслужващите звена, отговарящи на критериите в община Стражица			
Училище /детска градина /обслужващо звено	Вид	Град/Село	Вид финансиране
НУ "Иван Вазов"	начално (I - IV клас)	Царски извор	Общинско
ОУ "Св.св.Кирил и Методий"	основно (I - VIII клас)	Асеново	Общинско
ОУ "Св.Кл.Охридски"	основно (I - VIII клас)	Виноград	Общинско
СОУ "Св.Кл. Охридски"	СОУ (I - XII клас)	Камен	Общинско
НУ "Отец Паисий"	начално (I - IV клас)	Сушица	Общинско
ОУ "Н. Райнов"	основно (I - VIII клас)	Кесарево	Общинско
СОУ "А.Каралийчев"	СОУ (I - XII клас)	Стражица	Общинско
ПГ по транспорт "В.Друмев"	професионална гимназия	Стражица	Държавно Общинско
ОбДК	извънучилищни педагогически учреждения	Стражица	Общинско
ОДЗ "А.Каралийчев" с филиали -Филиал – ЦДГ – с.	обединено детско заведение	Стражица	Общинско

Бряговица - Филиал ЦДГ – с. Царски извор		Бряговица Ц.Извор	
ОДЗ "Сава Цонев"с филиали: Филиал – ЦДГ – с. Асеново Филиал – ЦДГ – с. Сушица	обединено детско заведение	Стражица Асеново Сушица	Общинско
ЦДГ «Калинка» с. Кесарево с филиали: -Филиал – ЦДГ – с. Благоево -Филиал – ЦДГ – с. Владислав	целодневна детска градина	Кесарево Благоево Владислав	Общинско
ЦДГ «Гинка Маркова» с. Камен с филиали: -Филиал – ЦДГ – с. Виноград - Филиал – ЦДГ с. Лозен	целодневна детска градина	Камен Виноград Лозен	Общинско

Таблица 2: Списък на училищата, детските градини и обслужващите звена, отговарящи на критериите в община Стражица¹

Образователната структура на населението в общината не е благоприятна. По данни на НСИ от преброяването към 01.02.2011г. в общината е най голям дялът на лицата със средно образование – 34%. Населението с висше образование е 7%, с основно – 34%, с начално - 15%, с незавършено начално – 8%, никога не посещавали училище 2%.

Проведената анкета от общинска администрация сред младежите, показва позитивна нагласа по отношение на образованието. От анкетираните 33,5 % заявяват че смятат да завършат висше образование, 14% - професионално след средно, 52% - средно образование и само 0,5% основно образование.

Тревожна е тенденцията, че децата все по-малко четат книги. 25% от анкетираните деца посочват, че четат редовно, 48% посочват че четат рядко и 27% посочват, че не четат книги.

2.3. Икономическа активност и безработица

¹ Източник: Дирекция „ИХД“

По данни от преброяването на населението през 2011 г. **равнището на заетост** към 01.02.2011 г. в община Стражица е 40.9% и броят на заетите лица е 3 282. Наблюдава се тенденция на увеличаване на равнището на заетост спрямо 2003 г., когато е било 36.2%.

Население на 15 и повече навършени години в община Стражица, икономическа активност, пол и възраст към 01.02.2011 година									
Възраст	Общо	Икономически активни			Икономически неактивни				
		общо	заети	безработни	общо	учащи	пенсионери	лица, заети само с домашни или семейни задължения	други
Общо	10550	4323	3282	1041	6227	565	3595	996	1071
15 - 19	760	82	30	52	678	483	13	77	105
20 - 24	732	377	251	126	355	65	17	127	146
25 - 29	691	390	271	119	301	5	23	148	125
30 - 34	787	522	363	159	265	7	20	126	112
35 - 39	783	555	437	118	228	3	27	83	115
40 - 44	761	538	455	83	223	-	34	84	105
45 - 49	737	514	412	102	223	-	59	82	82
50 - 54	800	524	408	116	276	..	72	101	102
55 - 59	895	531	413	118	364	..	154	97	112
60 - 64	994	256	209	47	738	-	617	63	58
65+	2610	34	33	..	2576	-	2559	8	9

Таблица 3 Население на 15 и повече навършени години в община Стражица, икономическа активност, пол и възраст към 01.02.2011 година²

Равнището на безработица по данни на Агенцията по заетостта през 2012 г. е 31.3% или 1 344 безработни лица, като в сравнение с данни от 2004 г. броя на безработните и процента на безработица са по-ниски. Тенденцията от 2004 до 2008 е към намаляване на безработицата, след което в резултат на

световната финансова криза бележи увеличение. През 2004г. безработните младежи са 46% от общия брой безработни, през 2008г. са 24%, а през 2012г. отново достигат 46%. Тенденцията на висока младежка безработица в общината е аналогична с тенденцията в Европейския съюз и в национален мащаб.

Безработица (средногодишни показатели) 2004-2012									
Показатели	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Брой безработни	2447	2287	1942	1550	1324	1322	1444	1221	1344
Равнище на безработицата в %	33,63	31,43	26,69	21,31	18,2	18,18	19,85	28,2	31,3
жени	1308	1199	1009	847	775	742	763	593	666
мъже	1138	1088	933	703	549	580	681	673	701
до 19 г.	165	144	108	71	53	48	38	26	32
от 20 до 24	336	302	228	140	111	93	94	90	120
от 25 до 29	635	325	270	186	155	141	138	123	147
от 30 до 34	297	284	247	190	162	158	186	170	178
от 35 до 40	238	226	191	149	134	125	149	140	152
от 40 до 44	215	202	182	144	120	119	134	134	136
от 45 до 49	280	252	201	169	159	140	143	130	127
от 50 до 54	292	253	246	213	194	185	213	171	171
над 55	264	299	304	287	288	298	349	282	304
Раб. професия	414	366	295	233	198	230	-	-	-
Специалисти	140	132	106	81	66	81	-	-	-
Без кфалификация	1893	1788	1541	1236	1060	1011	-	-	-
Средно обарзование	564	515	406	329	287	324	-	-	-
Основно образование	1359	1193	947	731	589	467	-	-	-
Начално и по-ниско образование	496	547	480	479	448	531	-	-	-
Висше образование	30	24	25	12	11	15	-	-	-

Таблица4: Безработица (средногодишни показатели) 2004-2012

2.4. Здравословен статус и начин на живот

В национален мащаб се наблюдават тревожни тенденции относно здраводловния статус. Съществуващата система на здравно образование не води в достатъчна степен до формирането на умения и промяна на поведението за здравословен начин на живот на младите хора. След напускане на училище голяма част от младите хора прекратяват заниманията си със спорт, а ежедневието им се характеризира с ниска физическата активност и недостатъчни грижи за поддържането на добра форма. Национално проучване през 2010 г. показва, че 52% от младите хора употребяват алкохол, 31% пушат всекидневно, а употребяващите наркотици и психотропни вещества са 3%.

При проведената анкета от общинска администрация сред младежите от общината, от общо 269 анкетирани 74% са посочили, че водят здравословен начин на живот, но 41% са посочили че употребяват алкохол, 39% са посочили че употребяват цигари, а 4,5% са посочили че употребяват наркотици. 98% считат, че имат осигурен достъп до здравни услуги и 74% до социални услуги.

2.5. Достъп до информация и услуги

Публичните услуги в подкрепа на младите хора все още не са с необходимото качество и не достигат до всички нуждаещи се, особено до младите роми и младежите в малките населени места. В общината няма младежки информационни центрове. Положителна стъпка в осигуряването на достъп в общината са оборудваните информационни центрове в читалищата по проект „Глобални библиотеки” в гр. Стражица и селата Камен, Кесарево и Сушица.

В национален мащаб все още е нисък делът на младите българи, използващи ежедневно компютър - за групата 16-24 г. е 57% (при средно за ЕС – 73%), особено за групата 25-34 г. – 42% (при средно за ЕС – 64%) Ежедневно потребяват интернет услуги по-малко от половината (49%) млади българи на възраст 16-24 г. - при средно за ЕС-66% и малко повече от една трета (36%) от младежите (25-34 г.) при средно за ЕС – 57%.

При проведената анкета от общинска администрация сред младежите от общината 74% са посочили, че редовно имат достъп до компютър, 25% рядко, а 1% нямат достъп. За достъпа до интернет 74% твърдят че имат достъп редовно, 23% рядко и 3% са без достъп.

2.6. Гражданска активност

Младежките организации все повече не се възприемат като среда за гражданска изява на новите млади хора. В Община Стражица има регистрирана младежка организация, която в последните години не развива дейност. В национален мащаб едва 2,2 % от младите са ангажирани с

членство в политическа организация. Младите хора проявяват по-голям интерес към спортните клубове, предпочитат да се изявяват в неформални среди – събирания с приятели, интернет клубове, интернет форуми и чатове.

При проведената анкета от общинска администрация 92% от младежите посочват, че не участват в организации и клубове. Само 8% от младежите са посочили, че членуват в спортен клуб, литературен клуб, неправителствени организации или партии.

2.7. Младежко доброволчество

84 % от анкетираните младежи в общината посочват, че биха взели участие в доброволчески акции. Макар готовността на младите хора да участват в доброволчески акции да нараства, все още са ограничени възможностите за доброволчески дейности. Ценността на доброволството все още не се познава широко от младите хора. Неразвити са механизмите за публичното подпомагане на младежкото доброволчество като важна проява на солидарност и гражданска активност и форма за неформално учене.

2.8. Младите семейства

Изследванията показват, че все повече млади хора не считат брака за необходимост. Ако доскоро жените в по-голяма степен се обявяваха в подкрепа на брака, то сега мнозинството и от мъжете, и от жените пренебрегват институцията на брака в еднаква степен. Нараства относителният дял на децата, родени извън брак, и на младите жени, които са самотни родители. Българските младежи продължават да живеят все по-дълго в дома на своите родители в сравнение със своите връстници в другите държави от ЕС. По данни за 2007 г. средната възраст, на която младите жени напускат, е малко преди навършване на 28 години, а за младите мъже – малко преди навършване на 32 години. Основната причина, която българските младежи посочват за продължително съжителство с родителите си, е липсата на финансови възможности да живеят под наем или да закупят собствено жилище.

2.9. Социално включване на младите хора

До навършване на 18 години младежите в риск са обхванати от Закона за закрила на детето. Все още е ограничен достъпът на младите хора в риск (от 18 до 29 години) до целенасочени и качествени социални услуги в общността, особено в малките населени места. Крачка напред в осигуряването на социално включване на уязвими групи в общината е разкриването на Център за обществена подкрепа и Център за социална рехабилитация и интеграция в гр. Стражица.

2.10. Младежка престъпност

От 14-та година възниква възможността за реализиране на наказателна отговорност по отношение на младия човек за извършени от него

престъпления. Зачестяват случаите на противообществени и противоправни прояви сред млади хора от по-ниските възрастови групи. Статистиката през последните години показва застрашителни тенденции на нарастване броя на непълнолетните извършители на престъпления и на относителния дял на младите хора до 29 години сред затворническата популация и сред водачите на моторни превозни средства, причинили пътно транспортни произшествия. Много ниската степен на доверие и респект по отношение на правоохранителните и правораздавателните органи сред младите хора възпрепятства активното им участие в превенцията на престъпността.

По данни на Районно управление «Полиция» гр. Стражица през периода 2011-2013г. са регистрирани противоправни деяния от младежи съответно 111бр. – през 2011г., 141 бр. през 2012г. и 94 бр. през 2013г. Тези нарушения са извършени от 272 лица, представляващи 9% от младежите в общината.

2.11. Младите хора в селата

Възрастовата структура в селата е силно деформирана и не може да осигури както възпроизводството на населението, така и възпроизводството на трудовия потенциал. В малките населени места са концентрирани голяма част от младежите от ромски и турски етнически произход. Достъпът до информация и консултиране на младите хора в малките населени места е ограничен. Намаляват привлекателните възможности за икономическа активност и професионална реализация на младите хора в селата.

2.12. Условия за пълноценно прекарване на свободното време на младите хора, осигуряване на заетост и задържане в общината

За да съществува и да се развива община Стражица, общинското ръководство, всички останали институции, бизнеса, неправителствения сектор е необходимо да обединят усилията си за създаване на възможности за пълноценно развитие на младите хора. Те да получат богат набор от услуги, да имат възможности за разнообразно и пълноценно прекарване на свободното време. Да им се осигурят възможности за заетост и просперитет.

При проведената анкета сред младежите 71% от тях посочват, че искат да имат условия за спортни занимания, 33% за културни занимания, 33% за туризъм и 10 % за изкуство.

48% от анкетираните младежи от общината са посочили, че няма да останат да живеят в нея. Като основен фактор, който може да ги задържи да останат да живеят в общината е да имат осигурена работа /58% от анкетираните/.

II. ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩИНСКАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА. МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

1. ПРИОРИТЕТ – НАСЪРЧАВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ И КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА

1.1. Стратегическа цел – Създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествена професионална реализация на младите хора.

1.2. Оперативни цели

Оперативна цел 1.2.1. Разкриване на нови работни места и развитие на пазара на труда, стимулиращи включването и кариерното развитие на младите хора.

Мярка 1. Подобряване на качеството на средното образование и неформалното обучение, както и насърчаване на ученето през целия живот, в съответствие с потребностите на пазара на труда чрез:

- осигуряване на чиракуване и стажуване;
- насърчаване на работодателите да осигуряват възможности за повишаване на квалификацията на млади работници и служители;
- засилване на ефективността на връзките между образователните и учебните институции и бизнеса за улесняване на прехода от образование към заетост;
- насърчаване на изследователския интерес на учениците чрез участие в различни проекти;
- осигуряване на достъп до професионално образование и обучение на младежи в неравностойно положение - младежи със специални образователни потребности, младежи в социален риск или отпаднали от образователната система;
- улесняване на достъпа до висше образование чрез доразвиване на механизмите на студентско подпомагане и кредитиране;
- насърчаване на сътрудничеството и възможностите за срещи между работодателите и професионалните училища.

Мярка 2. Създаване на благоприятна среда за професионална реализация и кариерно развитие на младите български специалисти в общинска администрация чрез:

- Създаване на възможности за стажове на студенти от висшите училища.

Мярка 3. Насърчаване на кариерното развитие на младите хора в държавната администрация. Създаване на „бърза писта” за израстване на млади държавни служители, показали изключителни качества при изпълнение на служебните си задължения.

Мярка 4. Разширяване на достъпа до услуги за професионално ориентиране, чрез което да се осигури подкрепа за младите хора за решаване на проблеми, свързани с избора на професия или професионално развитие с оглед на индивидуалните качества на личността и връзката между тези качества и възможностите за заетост.

Мярка 5. Стимулиране участието на работодатели, които подкрепят професионалната интеграция на младите хора и повишават производителността и адаптивността на заетите млади хора, като:

- Предлагат обучение на работното място и интегрирано обучение;
- Разработват стратегии за управление на човешките ресурси със специални мерки за младите работници и служители;
- Въвеждат нови и иновативни модели за организация на труда в предприятията;
- Насърчават и подпомагат териториалната мобилност на младите хора - наемане на хора от различни региони, стимули за работодателите, свързани с осигуряване на транспорт до работното място и др.;
- Насърчават и подпомагат професионалната мобилност на младите хора индивидуални планове за кариера, ротация на работното място, възможности за преквалификация и др.

Оперативна цел 1.2.2. Насърчаване на икономическата активност на младите хора.

Мярка 1. Подкрепа и създаване на благоприятна среда за предприятия, обвързани с осигуряване на работни места за младежи.

Мярка 2. Консултиране на предприемчиви млади хора с цел развитието на собствен бизнес.

Мярка 3. Насърчаване на млади хора с изключителни постижения в областта на иновациите и промотиране на техните успехи.

Мярка 4. Подпомагане на млади хора със съответно образование и иновативни бизнес идеи да започнат собствен високотехнологичен бизнес, за създаване на технологични фирми.

Мярка 5. Създаване на бизнес център или бизнес инкубатор за предлагане на услуги за целенасочена подкрепа на млади предприемачи.

Мярка 6. Подкрепа за създаване на специализирани предприятия и кооперации на младежи в риск – младежи с увреждания и други младежи в социален риск (лица на социално подпомагане, представители на уязвими

етнически малцинства, лица, напускащи специализирани институции за предоставяне на социални услуги, лица, страдащи от различни зависимости, бивши затворници и други), представители на различни общности, заети в социалните предприятия, кооперациите и специализираните предприятия.

Мярка 7. Популяризиране на социалното предприемачество сред младите хора.

Оперативна цел 1.2.3. Активно включване на младите хора в изграждането на пазарна икономика.

Мярка 1. Разширяване на достъпа на младите хора до посреднически услуги за намиране на работа чрез информирание и консултиране относно възможностите за мотивационно и квалификационно обучение, изготвяне на индивидуални планове за действие, както и насочване към подходящи свободни работни места, включително и по програми и мерки за заетост и обучение.

Мярка 2. Предоставяне на групово мотивационно обучение и индивидуален пакет от услуги за мотивиране и насърчаване на трудовата реализация на безработни и обезкуражени млади хора.

Мярка 3. Осигуряване на възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили основно, средно или висше образование, с цел улесняване на прехода между образование и заетост.

Мярка 4. Оборудване и адаптиране на работни места за младежи с увреждания.

Мярка 5. Създаване на нови работни места в сектора на социалната икономика и насърчаване на доброволчески и общностни инициативи, генериращи заетост за младежи от уязвимите групи.

Мярка 6. Подкрепа за създаване на социални предприятия, обвързани с осигуряване на работни места за младежи в риск.

Оперативна цел 1.2.4. Успешно съвместяване на професионалния и личния живот на младите хора.

Мярка 1. Развитие на гъвкави форми на заетост на младите хора - споделяне на едно работно място, работа на непълно работно време, ротация на работното място, работа на плаващо работно време, насърчаване на дистанционната работа и др.

Мярка 2. Създаване на условия за баланс между професионалния и личния живот.

Мярка 3. Продължаване на системните политики за равнопоставеност между половете в пазара на труда, в икономическия, обществения и семейния живот.

1.3.Очаквани резултати

- Намаляване дела на преждевременно напусналите училище.
- Увеличаване дела на младите хора със завършено висше образование.
- Увеличаване на коефициента на заетост на младите хора на възраст 15-24 години, включително и сред младите хора с увреждания.
- Увеличаване на коефициента на заетост на младите хора на възраст 25-29 години, включително и сред младите хора с увреждания.
- Намаляване на коефициента на безработица сред младите хора на възраст 15-24 години, включително и сред младите хора с увреждания.
- Намаляване на коефициента на безработица на младите хора на възраст 25-29 години, включително и сред младите хора с увреждания.
- Увеличаване на относителния дял на самонаетите сред икономически активните млади хора на възраст 25-29 години, включително и сред младите хора с увреждания.
- Създаване на бизнес център или бизнес инкубатор, предлагащ услуги в подкрепа на млади предприемачи.
- Увеличаване на дела на успешно реализиралите се млади предприемачи.
- Увеличаване на участието на младежите в инициативите за професионално ориентиране и реализация.

2. ПРИОРИТЕТ – ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА ДО ИНФОРМАЦИЯ И КАЧЕСТВЕНИ УСЛУГИ

2.1.Стратегическа цел – Улесняване на достъпа до качествени услуги за специална подкрепа на пълноценното личностно и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им.

2.2.Оперативни цели

Оперативна цел 2.2.1: Формиране на информационна политика, насочена към младите хора.

Мярка 1. Публично подпомагане и предлагане на качествени информационни услуги, предоставящи актуална, систематизирана и достъпна

информация, удовлетворяваща широк спектър от интереси и потребности на младите хора.

Мярка 2. Организиране на общински информационни кампании, насочени към младите хора.

Мярка 3. Запознаване на младите хора с публичните институции и с правата им като част от местната общност и като граждани на Република България и на Европейския съюз.

Мярка 4. Насърчаване и подкрепа за развитието на **ЕВРОДЕСК** като активна европейска информационна мрежа, която съдейства за обмена и разпространението на безплатна информация и консултирането на широк кръг млади хора, младежки работници и младежки организации.

Оперативна цел 2.2.2.: Осигуряване на достъп до услуги за развитие, основани на младежката работа, индивидуалния подход и оценка на конкретните потребности и особености на младежката възраст.

Мярка 1. Публично подпомагане и предлагане на консултантски услуги в подкрепа на личностното и общественото развитие на младите хора, включително и за развитие на жизнени умения.

Мярка 2. Публично подпомагане и предлагане на консултантска помощ за семейно планиране и развитие на устойчиви семейни модели сред младите хора, включително и за развитие на умения за добро и отговорно родителство.

Мярка 3. Публично подпомагане и предлагане на услуги за организиране на свободното време на младите хора.

Мярка 4. Насърчаване и подпомагане на публично-частните партньорства и социалното предприемачество в предоставянето на услуги за развитие на младите хора.

Мярка 5. Гарантиране качеството на публично подпомагани услуги за развитие за младите хора.

Мярка 6. Разкриване на Младежки информационни центрове.

Мярка 7. Подобряване на достъпа на младите хора до интернет и електронно съдържание в библиотеките към читалищата в общината.

Мярка 8. Разширяване на мрежата и развитие на капацитета на доставчиците на услуги за развитие на младите хора – професионални консултанти, търговски дружества, кооперации, юридически лица с нестопанска цел, читалища, културни институти, спортни организации, организации за социален туризъм и др.

Оперативна цел 2.2.3: Стимулиране на неформалното учене сред младите хора.

Мярка 1. Разширяване на възможностите за неформално учене на младите хора чрез публично подпомагане и предлагане на услуги за разширяване на знанията, опита и уменията на млади хора за приобщаването им към ценностите на гражданското общество, науката, културата, изкуството, здравословния начин на живот, безопасността на движението по пътищата и за предотвратяване на противообществените прояви.

Мярка 2. Популяризиране формите на неформалното учене.

Мярка 3. Разширяване на достъпа до програмата „Младежта в действие” на младите хора, особено на живеещите в селата.

Мярка 4. Популяризиране и насърчаване на използването на EUROPASS и YOUTHPASS от младите хора като инструменти за самооценка на знания и умения, включително до умения, придобити в неформална среда.

Оперативна цел 2.2.4: Развитие на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора.

Мярка 1. Подобряване на възможностите за реализация на социалните и творческите умения на младите хора съобразно техните интереси и стимулиране на инициативността, младежкото творчество и изява чрез:

- подкрепа на младите дебютанти в изкуствата и в различните културни индустрии;
- насърчаване на приноса на младежката работа за реализацията на творческите способности на младите хора.

Мярка 2. Насърчаване и подпомагане на развитието на талантливите млади хора в областта на изкуството, науката, спорта чрез:

- улесняване на достъпа до нови технологии;
- подкрепа на младите таланти с интерес към хуманитарните, инженерните и точните науки.

Мярка 3. Насърчаване младежкото музикално развитие, творчество и изяви.

Мярка 4. Подпомагане развитието на млади български творци и участието им в европейския и световния културен обмен.

2.3 Очаквани резултати

- Разширяване на обхвата и повишаване на качеството и достъпността на услугите в подкрепа на развитието на младите хора.
- Повишаване на дела на младите хора, които имат достъп до електронното съдържание в обществени библиотеки.
- Утвърждаване на европейски модели в младежката работа.
- Увеличаване на броя на изявите на млади творци.
- Повишаване на относителния дял на младите хора в науката.

3. ПРИОРИТЕТ – НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗДРАВΟΣЛОВНИЯ НАЧИН НА ЖИВОТ

3.1. Стратегическа цел – Насърчаване на здравословния начин на живот сред младите хора. Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми на всички млади хора, младежите с увреждания и от етнически малцинствени групи, насърчаване на здравословния им начин на живот.

3.2. Оперативни цели

Оперативна цел 3.2.1: Превенция на факторите, създаващи риск за здравето на младите хора.

Мярка 1. Насърчаване и подпомагане на сътрудничеството между младежките работници, здравните специалисти, младежките и спортните организации за утвърждаване на здравословен начин живот сред младите хора.

Мярка 2. Осигуряване на ефективно прилагане сред младите хора на Насоките на ЕС за физическата дейност, особено сред младежите с увреждания.

Оперативна цел 3.2.2: Повишаване на сексуалната култура на младите хора.

Мярка 1. Разработване и разпространение на здравна информация, съобразена с нуждите на младите хора чрез мобилизиране на младежките информационни мрежи.

Мярка 2. Създаване и прилагане на нови форми на здравно образование в училищата, както и насърчаване на здравната просвета в читалищата, младежките средища, спортните и младежките организации, включително и чрез развитие на подхода „Връстници обучават връстници”, с цел развитие на знания, нагласи и умения за здравословен начин на живот, безопасно поведение и избягване на рискови за здравето практики.

Мярка 3. Подобряване на достъпа на младите хора до подходящи за тях качествени услуги и до съвременна научна информация по въпросите на сексуалното и репродуктивното здраве, превенция на нежелана бременност и на болести, предавани по полов път.

Оперативна цел 3.2.3: Насърчаване на физическата активност и спорта сред младите хора.

Мярка 1. Създаване на възможности за обучение на младите хора по въпросите на здравето, спорта и физическата активност.

Мярка 2. Реализиране на програми за стимулиране на детския и младежкия спорт и туризъм.

Мярка 3. Мотивационни и информационни кампании за повишаване на спортната култура на младите хора.

3.3. Очаквани резултати

- Повишаване на броя млади хора, практикуващи спортни дейности.
- Повишено ниво на информираност и придобити умения и знания за здравословен начин на живот.
- Повишаване на активната гражданска позиция и включване на младите хора в дейности по превенцията на зависимостите.

4. ПРИОРИТЕТ – ПРЕВЕНЦИЯ НА СОЦИАЛНОТО ИЗКЛЮЧВАНЕ НА МЛАДИ ХОРА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ

4.1. Стратегическа цел – Превенция на социалното изключване на младежи в неравностойно положение – младежи в специализирани институции; младежи с увреждания; младежи, напускащи специализирани институции; младежи, страдащи от различни зависимости; бивши затворници и други групи младежи в риск.

4.2. Оперативни цели

Оперативна цел 4.2.1: Интегриране на младежката политика с мерките за закрила на децата.

Мярка 1. Разработване на социални услуги (включително от типа подкрепа, придружаване, менторство), подходящи за млади хора на възраст от 18 до 25 години в риск, особено за интегрирането им с мерките за закрила на детето.

Оперативна цел 4.2.2: Осигуряване на социални услуги за младите хора в неравностойно положение.

Мярка 1. Насърчаване на сътрудничеството между социалните работници, младежките работници и младежките лидери за приобщаване на младите хора в социален риск.

Мярка 2. Подпомагане на социалната адаптация и повишаване на пригодността за заетост на младежите в неравностойно положение.

Мярка 3. Подобряване качеството на социалните услуги за млади хора в специализираните институции и извеждането им в обществеността и осигуряване на подкрепа за тяхното пълноценно интегриране във всички области на обществения живот.

Оперативна цел 4.2.3.: Ограничаване на предаването на социалното изключване между поколенията.

Мярка 1. Насърчаване съпричастността на младите хора към политиките за социално включване.

4.3. Очаквани резултати

- Увеличаване на дейностите за целенасочени мерки за социално подпомагане и социални услуги за младите хора на възраст от 18 до 25 години в социален риск.
- Развити социални услуги в общността (включително от типа подкрепа, придружаване, менторство), подходящи за млади хора на възраст от 18 до 25 години в риск, особено за интегрирането им с мерките за закрила на детето.
- Ориентация на социалните услуги за млади хора в специализираните институции към подготовка за извеждането и интегрирането им в общността.
- Увеличаване на младите хора, изведени от специализираните институции и ефективно интегрирани в общността.

5. ПРИОРИТЕТ – РАЗВИТИЕ НА МЛАДЕЖКО ДОБРОВОЛЧЕСТВО

5.1. Стратегическа цел – Развитие на доброволчеството сред младите хора като движеща сила за личностни развитие, мобилност, учене, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание.

5.2. Оперативни цели

Оперативна цел 5.2.1.: Създаване на повече доброволчески възможности за младите хора, особено за трансгранична мобилност чрез по-пълно използване на средствата от програмата на ЕК „Младежта в действие”.

Мярка 1. Присъединяване и осигуряване на прилагането на Европейската конвенция за насърчаване на транснационална дългосрочна доброволческа служба за младежи на Съвета на Европа.

Мярка 2. Насърчаване и подпомагане на участието на българските младежи в международното младежко доброволчество.

Оперативна цел 5.2.2: Гарантиране правата на младите доброволци.

Мярка 1. Закрила от възлагане на дейности, които оказват или могат да окажат вредно или опасно влияние върху тяхната психика и здраве.

Мярка 2. Осигуряване на подходящо обучение и квалификация за младите доброволци, свързани с извършваните от младежите доброволчески дейности.

Оперативна цел 5.2.3: Популяризиране на доброволчеството.

Мярка 1. Удостоверяване и признаване на обучението, опита и уменията, получени от младите хора по време на доброволческата дейност.

Мярка 2. Въвеждане и поддържане на добри практики за управление на млади доброволци за набиране, обучение, стимулиране, наблюдение и оценка, както и за признание на постиженията им.

Мярка 3. Въвеждане на „доброволческа книжка” като официален удостоверителен документ за обстоятелствата, свързани с доброволческата дейност на младите хора.

Мярка 4. Правно регулиране на статута на доброволческите организации.

Мярка 5. Установяване на стандартите за младежкото доброволчество и на публичен контрол в защита на младите доброволци.

Мярка 6. Насърчаване на младежкото доброволчество от общината.

5.3 Очаквани резултати:

- Прилагане на европейските стандарти, предвидени в Европейската конвенция за насърчаване на транснационалната дългосрочна доброволческа служба.
- Увеличен брой на младежи, участващи в международното младежко доброволчество.
- Увеличаване на броя на доброволците.
- Създадени ефективни механизми, гарантиращи правата на младите доброволци.
- Признаване на уменията, придобити чрез доброволчеството, като важна форма на неформално образование.

6. ПРИОРИТЕТ – ПОВИШАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКАТА АКТИВНОСТ

6.1. Стратегическа цел – Осигуряване на възможности за пълноценно участие на младите хора в гражданския живот и за приобщаването им към основните демократични ценности и стандарти.

6.2. Оперативни цели.

Оперативна цел 6.2.1: Насърчаване на самоорганизирането на младите хора.

Мярка 1. Насърчаване и подпомагане на развитието на младежките организации от общината и обществото.

Мярка 2. Усъвършенстване на общинската нормативна уредба за младежките организации.

Мярка 3. Признаване на приноса на инициативите на неорганизираните млади хора.

Мярка 4. Популяризиране и мултиплициране на добри практики на младежка гражданска активност.

Мярка 5. Създаване на условия за подкрепа и реализиране на младежки кампании и младежки инициативи.

Оперативна цел 6.2.2: Насърчаване на гражданското образование и обучение.

Мярка 1. Популяризиране и обучение по защита на правата на човека, особено по въпросите на правата на детето, дискриминацията, равнопоставеността между половете, трудовите права на младите хора.

Мярка 2. Обучение на младежки лидери.

Оперативна цел 6.2.3: Осигуряване на ефективно представителство на интересите на младите хора във формирането, изпълнението и оценката на секторните политики на общинско ниво.

Мярка 1. Мобилизиране на участието на младите хора в управлението на местно ниво и в гражданския контрол върху дейността на общинските органи, включително и чрез кампании за връщане на доверието на младите хора в администрацията.

Мярка 2. Насърчаване на създаването и развитието на младежко представителство чрез:

- установяване на гаранции за демократично устройство, представителност, и публичност;
- подпомагане на младежко представителство от общините; осигуряване на представителство на младите хора на общинско ниво във взимането, изпълнението и оценката на решения, касаещи младите хора.

Мярка 3. Стимулиране на участието на младите хора и техните организации в опазването, подобряването и управлението на природното богатство.

Мярка 4. Организиране на кампании и инициативи по актуални теми и в изпълнение на политиките на Европейския съюз, Съвета на Европа и ООН по отношение на младите хора.

6.3 Очаквани резултати

- Увеличаване на изборителната активност на младите хора в национални, местни и европейски избори.
- Активизиране на участието на младите хора при решаване на младежките проблеми.

7. ПРИОРИТЕТ – РАЗВИТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В СЕЛАТА

7.1. Стратегическа цел – Създаване на привлекателна среда за развитие на младите хора в селата.

7.2. Оперативни цели.

Оперативна цел 7.2.1.: Осигуряване на ефективен достъп до образование, обучение, информация на младите хора в селата.

Мярка 1. Насърчаване и подпомагане на читалищата като средища за информация, неформално обучение, културно изразяване и гражданско участие в селата.

Мярка 2. Електронно приобщаване на младите хора в селата.

Мярка 3. Въвеждане на мобилни форми на младежка и социална работа за младите хора от селата.

Оперативна цел 7.2.2.: Мобилизиране на участието на младите хора в управлението на местното развитие.

Мярка 1. Насърчаване на участието на младите хора и младежките организации в местните инициативни групи.

Мярка 2. Насърчаване на инициативи на младежите и техните организации в селата.

Оперативна цел 7.2.3.: Повишаване на икономическата активност и създаване на възможности за професионална реализация на младите хора в селата.

Мярка 1. Насърчаване на микропредприятия и малки предприятия от млади хора за повишаване на заетостта в селата.

7.3. Очаквани резултати:

- Подобряване на възможностите за професионална и социална реализация на младите хора в селата.
- Създаване на младежки зони, клубове и младежки пространства в селата.

8. ПРИОРИТЕТ – РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУКУЛТУРНИЯ И МЕЖДУНАРОДНИЯ ДИАЛОГ

8.1. Стратегическа цел – Създаване на благоприятна и насърчаваща среда за младежите да участват пълноценно в межкултурното и международното младежко общуване.

8.2. Оперативни цели.

Оперативна цел 8.2.1.: Насърчаване на междуетническото и межкултурното опознаване, толерантност и диалог.

Мярка 1. Насърчаване и подпомагане на мобилността на младите хора в Европа.

Мярка 2. Насърчаване и подпомагане на опознаването на отделните етнически общности и техните култури за стимулиране на толерантност, разбирателство и взаимодействие между общностите.

Оперативна цел 8.2.2.: Стимулиране и подпомагане на участието на българските младежи в международни и европейски младежки движения.

Мярка 1. Популяризиране на европейското сътрудничество в младежката сфера.

Мярка 2. Насърчаване и подпомагане на приобщаването на младите хора към европейското гражданство и изучаването на европейски езици и култури.

Мярка 3. Изграждане на умения за работа в мултикултурна и мултинационална среда.

8.3. Очаквани резултати:

- Повишаване на активността и участието на младите хора в международните образователни програми.
- Повишаване на активността и участието на младите хора в европейски и международни проекти и инициативи.
- Повишаване на активността на младите хора по програма "Младежта в действие".

9. ПРИОРИТЕТ – ПОВИШАВАНЕ НА РОЛЯТА НА МЛАДИТЕ ХОРА В ПРЕВЕНЦИЯТА НА ПРЕСТЪПНОСТТА

9.1. Стратегическа цел – Стимулиране на активното участие на младите хора в превенцията на престъпността, особено в превенция на правонарушенията, извършени от млади хора.

9.2.Оперативни цели.

Оперативна цел 9.2.1.: Ангажиране на местната власт, младежките организации и медиите в превенцията на правонарушенията, извършвани от младежи.

Мярка 1. Организиране на информационни и образователни кампании за превенция на правонарушенията, извършвани от млади хора.

Мярка 2. Инициране на нормативни промени, чрез които да бъдат въведени ефективни мерки за превенция и въздействие по отношение на младежи правонарушители, и процедури, които гарантират техните права и се съобразяват с техните възрастови особености.

Мярка 3. Разширяване и подобряване на услугите за социална реинтеграция на млади правонарушители, особено на услугите в общността.

Мярка 4. Подбор и подготовка на специалисти във всички видове институции и организации за развитие на нагласите, знанията и умения за оказване на помощ и подкрепа на младежи с поведенчески проблеми и млади правонарушители.

Мярка 5. Въвеждане на екипен подход и междуинституционално взаимодействие на основата на ясни помагачи цели, общ професионален език и взаимно опознаване на компетенциите, формите и средствата при работа с младежи правонарушители.

Мярка 6. Насочване към спортни програми за превенция на младежката престъпност и за ресоциализация на младежи, извършили правонарушение.

Мярка 7. Организиране на програми за превенция на т. нар. прояви на „спортно хулиганство” с активното участие на младежките организации и спортни организации.

Мярка 8. Мобилизиране на местните общности, особено на младежките и спортните организации, в превенцията на детската и младежката престъпност и в социалната реинтеграция на правонарушителите.

Оперативна цел 9.2.2.: Изграждане на доверие между младите хора и правоохранителните органи.

Мярка 1. Подобряване на достъпа до правосъдие и до качествена правна помощ за младежите правонарушители.

Мярка 2. Насърчаване и активно участие на младите хора, младежките лидери и младежките работници и младежките организации в превантивни програми и кампании.

Оперативна цел 9.2.3.: Развитие на култура на пътна безопасност сред младите хора.

Мярка 1. Организиране на програми за пътна безопасност в училищата.

Мярка 2. Организиране на програми за пътна безопасност в средищата за младежко общуване.

9.3 Очаквани резултати

- Наличие на стабилни и работещи модели за превенция на младежката престъпност.
- Намаляване на броя на пътно транспортните произшествия (ПТП) с участие на млади хора.
- Намаляване на броя на правонарушенията, извършвани от млади хора.

III. ДЕЙНОСТИ –

ДЕЙНОСТИТЕ СЕ РАЗПИСВАТ В ЕЖЕГОДЕН ПЛАН, НЕРАЗДЕЛНА ЧАСТ ОТ НАСТОЯЩИЯ ДОКУМЕНТ

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Организацията и координацията на дейностите по изпълнение на Плана за младежта се извършват по реда на организация и координация на дейностите на Общинския план за развитие.

V. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА

Като част от Общинския план за развитие, действията по наблюдение, оценка и актуализация ще се осъществяват по реда разписан в общинският план. Настоящият план е отворен за актуализация и корекции.

Съгласно Закона за младежта, ежегодно до 31 януари кметът на общината представя на областния управител общинския годишен план за младежта за текущата година и отчет за изпълнението на дейностите за предходната година. Областният управител обобщава информацията от общините и се отчита пред Министъра на младежта и спорта.

VI. РЕД И НАЧИН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА

Планът преди неговото приемане от общински съвет се публикува на сайта на общината за мнения и препоръки. След неговото обсъждане и приемане от общински съвет, същият отново се публикува на сайта на общината, за да се осигури достъп на всички заинтересовани страни. Планът ще бъде предоставен на хартиен носител на кметствата и кметските наместничества, на училищата в общината, на Общински детски комплекс и Младежка организация Стражица, МИГ „Стражица-Лясковец”. Информация за плана и неговото изпълнение ще бъде публикувана периодично в сайта на общината и общинския вестник.

Приложение № 1: Анкетна карта.

Приложение № 2: Обобщени резултати от анкета.